

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Jitka Stiborová**

Vysoká škola: **Jihočeská univerzita PF**

Ateliér arteterapie

Aprobace: **Arteterapie**

Datum odevzdání posudku: **12.5.2008**

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Milan Kyzour

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma: Arteterapie – práce se standardní populací

Autorka svou bakalářskou práci člení do několika oddílů. V prvním, teoretickém prezentuje několik úhlů pohledu na vývoj člověka. Věnuje se kognitivnímu pohledu Jeana Piageta, genetické rovině v psychoanalýze, vývoji kresby v pojetí Victora Lowenfelda s přívěskem modelů, kterých v ontogenezi výtvarného projevu užíval zakladatel rožnovského pojetí, a zcela dominuje vývojová psychologie M. Vágnerové. Ačkoli teoretická část práce vznikala zejména za účasti konzultanta Dr. Nesnídala, lze její využití autorkou chápat jako jisté intuitivní řešení zcela opozitních metodologických východisek Piageta a Freuda.

A jaké je řešení pnutí polarit na půdě Arteterapie? Ať už se jedná o ontogenetické modely vývoje dětského výtvarného projevu Victora Lowenfelda či Milana Kyzoura, jsou upotřebitelné zejména v terénu pedagogickém. Odhlédneme-li od jejich jisté anamnestické hodnoty, zaměřují se totiž na výtvarnou řeč jako formu sdělení. Oba autoři nezávisle na sobě objevují charakteristické znaky výtvarného projevu pro dané období jedince, i když nesmíme opomenout, že Milan Kyzour navíc tento model obohatil o své postřehy, týkající se výtvarně metodického vedení směrem k dané cílové skupině, a navíc jej propojil s terapeutickou praxí (viz např. stadium homoerotické), o čemž ovšem raději nepublikoval. Psychoanalýza se však od pedagogických (poučných, poučujících) postupů distancuje. Freud považoval zjevnou podobu snu pouze za zkreslenou, ba přímo až za deformovanou podobu do symboliky zahaleného přání. Právě ono splnění považoval za snový obsah, na jehož formě (projevu) se vedle symbolizace (zhuštění a přesunu) podílí nejen vizualizace, ale i podvědomá touha snícího po logickém uspořádání. Milan Kyzour zde na jedné straně nemohl nevnímat jasně patrný primát obsahu nad formou, což pro jeho mysl umělce bylo poměrně obtížně stravitelné, na straně druhé vytušil ohromný terapeutický potenciál umění – význam výtvarného procesu jako modulačního prostředku pro transfer skrytých obsahů do subjektivně i společensky přijatelné polohy, resp. úlohu obrazu jako socializačního prvku. Odkazoval-li Milan Kyzour na Piageta zcela explicitně, pak Freudův přístup z mnoha důvodů uzávorkoval. Milan Kyzour pochopil, že Freudova teorie není projevem ikonoklasmu, a uplatní-li na obraz snová kritéria, může jej pojmut i terapeuticky. Pracoval tedy i s jeho skrytým obsahem a byl tak schopen jeho autorovi zprostředkovat vhled do životní problematiky. Proto lze ducha klasické teorie považovat za stěžejní inspirační prvek pro vznik rožnovské arteterapie jako interpretační

metody. Mluvil-li Freud o tom, že ke zdárnému analytickému procesu může dojít jen za přítomnosti jisté (volní) vnitřní potřeby po osobnostní změně analyzanda, pak Milan Kyzour prostřednictvím své zkušenosti umělce došel k poznání, že nikoli bezbřehá verbalizace, ale práce výtvarná tuto změnu facilituje a že metaforou proměny osobnostní je vývoj v klientově výtvarném vyjadřování. Považoval-li Freud léčbu omezenou na přenos za léčbu hypnózou a nikoli za psychoanalýzu, pak Milan Kyzour postřehl, že úskalím, která představuje přenosová situace, se lze vyhnout, obejít je, a že daleko bezpečnějším prostorem pro odehrání příznaku je obraz, který je schopen do velké míry svést projektivní potenciál nejen klienta, ale především arteterapeuta. Osobní i terapeutická zkušenost Milana Kyzoura dovedla k souznění s názorem, že lidský život je procesem vyrovnávání se s nenaplněnou touhou. Je-li totiž obraz v dětství metaforickým rámcem pro vznik a realizaci představ a fantazií, pak v dospělosti v něm iluze nalézají svůj hromosvod. Zejména proto vztah k obrazu považoval Milan Kyzour za nesmírně důležitý.

V praktické části bakalářské práce se autorka soustřeďuje na kazuistiky jednotlivých klientů. Ve vztahu k výše uvedenému nechť autorka sama posoudí a případně se během obhajoby zmíní o tom, jakou roli slovu či obrazu ve svém arteterapeutickém působení přisoudila a v jaké míře a v jaké úrovni vnímala vztahování klientů k vlastní osobě (viz s. 81), případně naopak. Vzhledem k tomu, že krom kazuistiky Jaromíra jsou k většině klientů přikládány pouze dvě ukázky jejich výtvarné produkce, je tak těžko usuzovat nejen o úrovni vedení arteterapeutického procesu, ale i o jeho výsledku – případném posunu klientů. Autorka práce nechť v obhajobě pohovoří o tom, nakolik bylo cíle bakalářské práce (s. 33) dosaženo. Následně uvedené hypotézy (s. 33) považuji za naprosto bezobsažné a trvání autorky na jejich uvedení v BP mi není jasné.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem navrhuji bakalářskou práci k obhajobě s hodnocením: **velmi dobře**.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **velmi dobře**

PaedDr. Milan Kyzour v.r.

Podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne **12.5.2008**

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

